

Dzień dobry,

Podczas lekcji, która była wprowadzeniem do omawiania utworów pochodzących z epoki średniowiecza, dowiedzieliście się, że sztuka tego okresu propagowała trzy wzorce postępowania: świętego, rycerza i władcy. Dziś poznacie fragmenty utworu, który prezentuje wzorzec osobowy rycerza. Mowa tu o „*Pieśni o Rolandzie*”.

Utwór ten powstał we Francji między IX a XI wiekiem. Badacze literatury nie są w tej kwestii zgodni. Nie wiadomo, kto jest jego autorem. Sam bohater – Roland – był postacią historyczną, hrabią Marchii Bretońskiej w państwie Karola Wielkiego – władcy Franków, a jednocześnie jego siostrzeńcem.

TEMAT: Średniowieczny wzór rycerza na podstawie „Pieśni o Rolandzie”.

Zanim przeczytasz fragmenty „*Pieśni o Rolandzie*”, zapoznaj się z tłem historycznym wypadków, o których opowiada utwór:

Karol Wielki, król Franków, a od roku 800 cesarz, drogą podbojów stworzył rozległe państwo, obejmujące większość krajów zachodniej Europy. W ten sposób zjednoczył wiele ludów, które wyznawały jedną religię, miały wspólną kulturę i tego samego władcę. W 778r. Karol Wielki wyruszył do Hiszpanii, zajętej wtedy przez muzułmańskich Arabów. W drodze powrotnej przez Pireneje w wąwozie Ronceveaux tylna straż jego armii została zaatakowana przez Basków. W bitwie zginął prawie cały oddział Franków. Wśród poległych był hrabia Roland, siostrzeniec króla.

Przeczytajcie następujące fragmenty „*Pieśni o Rolandzie*”:

LXXIX
XCI
CIV
CXLI
CLVI
CLXVIII
CLXXIII
CLXXIV
CLXXV
CLXXVI

Link do utworu: <https://wolnelektury.pl/katalog/lektura/piesn-o-rolandzie.html>

Aby poruszać się po utworze, korzystajcie ze spisu treści znajdującego się z lewej strony tekstu.

Zapiszcie temat lekcji, a następnie zróbcie notatkę. Notatkę niech stanowią odpowiedzi na pytania. W ostatnim punkcie notatki zapiszcie definicję eposu rycerskiego. Zdjęcie notatki prześlijcie na adres: agga.wika@gmail.com do dnia 18.05.2020r.

Pytania:

1. Do jakich wojsk należy Roland? Z kim walczy?
2. Jak nazywa się władca, któremu służy główny bohater?
3. Jak zachowuje się Roland podczas bitwy?
4. O czym myśli rycerz w ostatnich chwilach życia?
5. Jakie cechy średniowiecznego rycerza uosabia Roland?

ARS MORIENDI

Roland jako rycerz średniowieczny umierał według **zasad ars moriendi**, czyli **sztuki umierania**. Cnotliwe i pełne poświęceń życie musiało być zakończone równie piękną śmiercią. Zwróćcie uwagę na czynności i gesty umierającego rycerza oraz ich symbolikę:

Czynności i gesty umierającego rycerza	Symbolika, znaczenie
Śmierć na polu bitwy; zwłaszcza z innowiercami	Gwarancja życia wiecznego
Wybór miejsca śmierci – wzgórze	Symbol wiary – Głgota miejscem męczeństwa Chrystusa
Próba zniszczenia miecza	Wiara – szacunek dla relikwii
Zwrócenie głowy w kierunku Hiszpanii	Etos rycerski – męstwo i gotowość na cios ze strony wroga
Położenie się twarzą do ziemi	Wiara – pokora wobec Boga
Pozostawienie rynsztunku przy sobie (róg, miecz, pas)	Etos rycerski – szacunek dla przedmiotów przypisanych rycerzom
Modlitwa za poległych rycerzy	Etos rycerski – odpowiedzialność dowódcy za podwładnych
Modlitwa za własną duszę	Wiara i etos rycerski – troska o własne sprawy na końcu
Oddanie Bogu prawej rękawicy	Wiara – życie rycerza służbą Bogu
Przybycie archanioła Gabriela	Sakralizacja, uwznioślenie bohatera

Na podstawie: B. Chuderska, *Język polski, Podręcznik dla szkoły branżowej I stopnia*, Gdynia 2019.

ZAPAMIĘTAJ!

„Pieśń o Rolandzie” jest przykładem średniowiecznego **eposu rycerskiego**. Nazywamy tak dłuższy utwór, opowiadający o przygodach i czynach rycerzy, zazwyczaj uczestniczących w ważnych, przełomowych wydarzeniach. W dziełach tego typu podkreślano znaczenie takich cech, jak odwaga, honor, waleczność.